

Finansdepartementet
Postboks 8008 Dep
0030 Oslo

FINANSDEPARTEMENTET	
21. AUG. 2006	
Saksnr.	09/4209-11
Arkivnr.	

Høring - forslag til endrede regler i petroleumsskatteloven om skattemessig behandling av finansielle poster

Vi viser til departementets høringsbrev av 2. juni 2006 med høringsfrist 14. august 2006. Oljeskattekontoret er innvilget utsettelse med endelige kommentarer til i dag.

Generelt

I høringsnotatet beskriver departementet en rekke systemsvakheter som hefter ved det gjeldende regelverket for skattemessig behandling av finansposter. I hovedsak kan Oljeskattekontoret slutte seg til departementets vurderinger. I særlig grad vil vi understreke det uheldige i at regnskapsmessige balanseposter får direkte skattemessig betydning gjennom egenkapitalbestemmelsene i petroleumsskatteloven §§ 3 h og 3 d sjuende ledd. Ulike tilpasninger fra selskapenes side i forhold til disse bestemmelsene har ført til provenytnap av betydelig størrelse. Prinsipielt er vi enig med departementet i at en direkte fastsettelse av størrelsen på sokkelfradraget er langt å foretrekke fremfor en fordelingsregel.

Splitting av rentekostnader og valutaeffekter

Departementet foreslår primært at rentekostnader skal behandles helt atskilt fra øvrige finansposter som for eksempel valutaeffekter. Bare rentekostnader skal kunne føres helt eller delvis til fradrag i sokkelinntekt – alle øvrige finansielle inntekter og utgifter skal henføres til landdistriktet. Isolert sett vil dette gi selskapene insentiv til låneopptak i valuta med høyest mulig rente, jf. nedenfor. Departementet antar at det

for de valutaslag som er mest vanlige i dag, vil være vanskelig for selskapene å forvente entydige valutagevinster eller –tap over tid. Ved finansiering i andre valutaslag kan det imidlertid foreligge klarere forventninger. I slike tilfeller bør valutaelementer behandles sammen med rentekostnadene. Departementet vil vurdere å ta valutaeffektene inn i sokkelbeskatningen dersom det viser seg vanskelig å skille valutapostene fra rentekostnadene.

Teoretisk kan det anføres at lånekostnader vil være uavhengig av hvilken valuta opplåningen skjer i. Dette skyldes at kursen mellom to lands valutaer vil gjenspeile forventninger til fremtidig rentenivå i hvert land (renteparitet). Det finnes imidlertid ulike oppfatninger om denne sammenhengen i økonomisk teori, og det er under enhver omstendighet slik at det i praksis ofte kan påvises tilfeller der den ikke har hatt gyldighet. Vi antar likevel at det som generell regel må legges til grunn at finansiering i en valuta med høyere rente enn norsk rentenivå, samlet sett må påregnes å gi en valutagevinst. I denne sammenhengen har det også betydning at de fleste selskapene henter sin finansiering fra beslektede selskaper som ofte er imøtekommende i forhold til konvertering og andre endringer av lånevilkår, samt at mange lån kan tilbakebetales etter låntakerens ønske innenfor en gitt forfallsfrist (som kan forlenges). Forutsatt at en del selskaper vil velge finansiering i en valuta med høyere rente enn den norske, vil det derved *forventningsmessig* oppstå et visst provenytap for staten gjennom en regel som gir helt eller delvis fradrag for rentekostnader i sokkelinntekt samtidig som valutagevinster mv. skal skattlegges på land.

Ved bruk av terminkontrakter kan det oppnås såkalt dekket renteparitet. Ved dekket renteparitet vil en valutasikret risikofri investering i for eksempel amerikanske dollar gi samme risikofrie avkastning som i Norge. Terminkursen er et produkt av hhv. dagens spotkurs og forholdet mellom dagens rentenivå hjemme og rentenivå ute. Ved låneopptak i dollar betyr dette at samlede finansutgifter blir de samme som ved lån i kroner. Når USA-renten forutsetningsvis er høyere enn i Norge, vil selskapene etter departementets lovforslag oppnå økt sokkelfradrag. Finanselementene som utligner renteforskjellen mellom USA og Norge – dvs. summen av gevinst/tap på terminkontrakten og gevinst/tap på lånet – vil bli henført til land. Ved bruk av terminkontrakter må det derved – og ikke bare med en grad av forventning – legges til grunn at det vil oppstå et provenytap for staten. Størrelsen på provenytapet vil naturligvis avhenge av forskjellen i rentenivå. I det følgende eksemplet er det anvendt tallstørrelser som ligger nær de faktiske nivåene pr. i dag. Som det går frem, vil finansiering i hhv. dollar og kroner gi samme kostnad før skatt, men den ulike

skattemessige behandlingen av renter og valutaeffekter gjør at resultatet etter skatt blir langt mer gunstig ved opplåning i dollar og bruk av dekket renteparitet.

Forutsetninger ved lånet:

Har et lånebehov for NOK 1 000 000 000

Tilbakebetaling av rente etterskuddsvis, en gang per år

Løpetid på 1 år

Alternativ 1:

Låneopptak i NOK

Alternativ 2:

Sikret låneopptak i USD

Inndata

Rente Norge	3 %
Rente USA	5 %
NOK/USD år 0	6,20
NOK/USD år 1	6,50
Låneopptak NOK	1 000 000 000
Terminkurs	6,0819 ¹
"Sokkelfradragsbrøk"	0,552

Utdata

	Alternativ 1	Alternativ 2
Rentekostnad	-30 000 000	-52 419 355 ²
Valutagevinst/(tap) lån		-48 387 097 ³
Gevinst/(tap) terminkontrakt		70 806 452 ⁴
Netto resultat NOK	-30 000 000	-30 000 000
Rentekostnader til sokkel	-16 560 000	-28 935 484
Overskytende rentekostnader og andre finansposter, til land	-13 440 000	-1 064 516

I eksemplet er det tatt utgangspunkt i kontorets tall for selskapenes aggregerte realaktiva på sokkel og aggregerte rentebærende gjeld for inntektsåret 2004, som gir

¹ Terminkursen følger av dekket renteparitet, og er gitt ved formelen: $F = S_0 * \frac{1 + r_h}{1 + r_u}$, der F=terminkurs, S=spotkurs,

r=rente, h=hjemland og u=utland. Det er her tatt utgangspunkt i et års tidshorisont, og notasjonen er på formen antall enheter av hjemlandet valuta som behøves for å kjøpe en enhet av den utenlandske valutaen.

I eksempelet er terminkursen lik 6,0819 (6,20*1,03/1,05). Dette er den eneste måten å fastsette terminkursen på. Ellers vil det foreligge arbitrasjemulighet som muliggjør risikofrie inntekter.

² 1 000 000 000/6,20*0,05*6,50

³ 1 000 000 000/6,20*(6,20-6,50)

⁴ 1 000 000 000/6,20*1,05*(6,50-6,0819)

en "sokkelfradragsbrøk" på 0,552⁵. Som man ser av renteallokeringen, vil et valutasikret låneopptak i utenlandsk valuta med høyere rente enn i Norge, gi en betydelig gevinst gjennom høyere sokkelfradrag for selskapet sammenlignet med å velge et låneopptak i norske kroner. I dette eksemplet, som altså bygger på gjennomsnittlig forholdstall mellom realaktiva på sokkel og rentebærende gjeld, vil skattebesparelsen utgjøre kr 6 187 743⁶. Det aktuelle forholdstallet – og derved sokkelfradragsbrøken – varierer imidlertid betydelig fra selskap til selskap. Det finnes selskaper med forholdstall som vil gi fullt rentefradrag på sokkelen. I eksemplet vil forskjellen i utlignet skatt utgjøre kr 11 209 678⁷ i et slikt tilfelle.

Departementet vurderer også en ordning der valutasvingninger på den rentebærende gjelden vil bli behandlet sammen med rentekostnadene og derved bli helt eller delvis fordelt til sokkelen. Beregningsteknisk vil dette isolert sett ikke være noe problem. Imidlertid vil muligheten for bruk av finansielle instrumenter kunne undergrave den ønskede effekten. Det finnes en rekke slike instrumenter og krysninger av disse, og det kan være vanskelig å avgjøre om det foreligger sikring av den aktuelle rentebærende gjelden. Det foreligger lite praksis på dette området, men det oppstår enkelte ganger spørsmål om et finansielt instrument skal beskattes separat eller som en del av et underliggende låneforhold. Erfaringen er at dette er kompliserte spørsmål å forholde seg til. Hensett til den rikdom av nyanser som vil kunne forekomme – og kanskje i særlig grad vil oppstå dersom spørsmålet vil dreie seg om en skatteeffekt på 50 prosent – legger vi til grunn at det må påregnes betydelig ressursbruk dersom man skal oppnå ligningsresultater som er i samsvar med departementets intensjoner.

Overgangsregel for urealiserte valutaeffekter

Departementet viser til at valutakurser vil svinge over tid og at skattelovens system er at utgiftsført urealisert tap på langsiktige poster skal reverseres dersom kursen senere svinger motsatt veg. På denne bakgrunn antar departementet at det kan være noe tilfeldig om det vil foreligge urealisert tap eller gevinst på tidspunktet for

⁵ $0,5 * 107/97 = 0,552$

⁶ Alternativ 1 gir redusert sokkelskatt kr 16 560 000 * 78% = kr 12 916 800 og redusert landskatt kr 13 440 000 * 28% = kr 3 763 200. Alternativ 2 gir redusert sokkelskatt kr 28 935 484 * 78% = kr 22 569 678 og redusert landskatt kr 1 064 516 * 28% = kr 298 065.

⁷ Alternativ 1 gir redusert sokkelskatt kr 30 000 000 * 78% = kr 23 400 000. Alternativ 2 gir redusert sokkelskatt kr 52 419 355 * 78% = kr 40 887 097 og økt landskatt kr 22 419 355 * 28% = kr 6 277 419

ikrafttredelse av de nye reglene. Det skal vurderes om det er behov for en overgangsregel.

Oljeskattekontoret vil i denne forbindelse vise til at utvinningselskapene som hovedregel er finansiert ved lån fra beslektede selskaper og at dette gir insentiv til høyest mulig kostnader i sokkelselskapet. Dette har også betydning for realisasjon av gjeld. Som nevnt er det ikke uvanlig at en låneavtale gir selskapet mulighet til å innfri gjelden på et selvvalgt tidspunkt samt at avtalt forfallstidspunkt blir forskjøvet etter avtale. Det finnes mange eksempler på at gjeld blir stående uten nedbetaling når det foreligger en urealisert gevinst, samtidig som lån med valutatap blir innfridd. Enkelte selskaper har også oppnådd økt frihet på dette området ved å ha flere parallelle lån selv om disse har identiske lånevilkår og tilsynelatende er tatt opp for samme formål. Med mindre dollarkursen skulle øke betydelig før nye regler trer i kraft, må det derfor legges til grunn at det samlet sett vil foreligge urealisert gevinst på selskapenes lån. Pr. i dag utgjør denne gevinsten flere milliarder kroner. Uten en overgangsregel for urealiserte valutaelementer vil det derved oppstå et betydelig provenyrtap.

Kompetansespørsmål

Høringsnotatet behandler ikke spørsmålet om hvilket organ som skal ha kompetanse til å fastsette størrelsen av finanspostene. Under de någjeldende reglene, som fastsetter at alle finansposter skal fordeles mellom sokkel og land, har oljeskattemyndighetene lagt til grunn at kompetansen til å fastsette størrelsen av hvert element i finansnetto ligger her. I dette ligger det en forutsetning om at ligningen i landkommunene blir innrettet i henhold til disse fastsettelsene uten at det foretas en selvstendig vurdering av postene.

I det foreliggende forslaget er det lagt opp til at det bare er rentekostnader som helt eller delvis skal kunne fradragsføres i sokkelinntekt. For disse kostnadene fremstår det som selvfølgelig at fastsettelseskompetansen må ligge hos oljeskattemyndighetene. Det samme må gjelde dersom departementet skulle velge en løsning der valutaelementer får direkte betydning for sokkelinntekten.

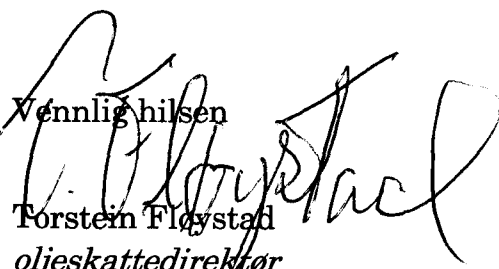
Etter Oljeskattekontorets oppfatning må den samme kompetanseløsningen velges også ved gjennomføring av et slikt skille som fremgår av departementets lovforslag. Det må legges til grunn at det kan oppstå avgrensings spørsmål som det pr. i dag er

vanskelig å overskue og at vurderingen av én post kan få avgjørende implikasjoner for vurderingen av en annen. Med den store forskjellen i skatteverdi det vil være mellom enkelte poster, vil det være av stor betydning å kunne vurdere et selskaps finanstransaksjoner i sammenheng. I denne forbindelse vil vi også nevne at vi registrerer en tendens til at selskapene i økt grad motsetter seg å gi informasjon som Oljeskattekontoret ber om og at en manglende fastsettingskompetanse kan øke problemene mht. faktumavklaring. Vi vil tilføye at Oljeskattekontoret gjennom årene har opparbeidet en erfaring på dette feltet som det bør tas vare på. Vårt forslag er derfor at det uttrykkelig fastsettes at kompetansen til å fastsette størrelsen av finanspostene i selskaper som lignes etter petroleumsskatteloven, skal ligge hos oljeskattemyndighetene.

Provenytap

Vi registrerer at departementet har kalkulert et provenytap på om lag 200 millioner kroner pr. år som følge av de foreslåtte lovendringene. Oljeskattekontoret har foretatt egne beregninger basert på vår forståelse av de forutsetningene som er beskrevet i høringsbrevet. Kontorets beregninger indikerer at det nevnte provenytapet er undervurdert.

Vennlig hilsen

Torstein Fløystad
oljeskattedirektør
Oljeskattekontoret

Brit Thu Gundersen